

Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

“Ας λέγουν όσα θέλουν οι δύσπιστοι· οι οίωνοι υπάρχουν και διά τους έννοούντας αυτούς είνε μάλιστα εύεξηγητοι.

Τά Όλύμπια και ή Έκθεσις προήρχοντο έξ άγαθωτάτης και πατριωτικωτάτης προαιρέσεως, αλλά δέν έγενώθητο υπό εύτυχη άστερισμόν. Όλοι ένθυμούνται τήν φοβεράν έκείνην άναστάτωσην, ήτις προηγήθη τής άποπερατώσεως του Ζαππείου και ήτις είχε μεταβάλει εις Πλεύναν πλήρη προχωμάτων, τάφρων, λάκκων, προμαχώνων τόν χώρον του σημερινού τερπνοῦ περιπάτου των Όλυμπίων· και ένθυμούνται, όλοι, ότι τό επίπεδον σύν τῷ κτιρίῳ, αντί ν' άποτελῇ γραμμήν εύθείαν, άπετέλει γραμμήν τερατωδώς έπικλινῆ, τό δέ σφάλμα έννοήθη και ή άσχημία διωρθώθη μόνον, άφού τήν υπέδειξαν εις τούς άρχιτέκτονας όλοι οι διαβῆται.

Ο οίωνός δέν ήτο άγαθός. Τά Όλύμπια έκτίζοντο στραβά. Και όλη ή Έκθεσις διεξήχθη στραβά άπ' άρχής μέχρι τέλους, τόσον στραβά, ώστε αν οι άσπάλακες άποφασίσουν και αύτοί μίαν ήμέραν νά διενεργήσουν Έκθεσιν, δέν θα τήν διενεργήσουν βεβαίως χειρότερα.

Εάν διωρθώθη ή έξωτερική άσχημία και ή σύγχυσις, παρέμειναν δυστυχώς άμφοτέραι εις τό ένδον του κτιρίου. Όλα έγιναντο μετ' σπουδής και άλογίστως άταξία και άβουλία έπεστάτησε περί τήν προκαταρκτικήν ένέργειαν· πολλά παρημελήθησαν, πολλά παρελείφθησαν, πολλά παρεξηγήθησαν, πολλά όλοτελώς έλησμονήθησαν. Πλήν όλίγων έντίμων έξαιρέσεων τής βιομηχανίας και τής έν γένει παραγωγής, αΐτινες ήσαν γνωσταί και χωρίς των Έκθέσεων, εις τά λοιπά κατωρθώθη τό θερμόμετρον τής προόδου νά δεικνύη βαθμόν υπό τό μηδέν. Ένίοτε ή μετριότης έλειπε και τήν θέσιν του κατελάμβανε τό γελοϊον. Αί πολυώνυμοι έκείναι και πομπώδεις τούς τίτλους Συναγωγαι άπέδιδον εις τό σύνολον τής Έκθέσεως χαρ ακτήρα άληθῆ... χάθρας.

Ο σωβινισμός τότε μάς επέβαλε νά μετέλθωμεν γλωσσάσxn έπειική και εύφημον· παρεβλέπομεν τάς άτελείας και άπεβλέψαμεν εις τήν ένθάρρυνσιν, ήτις ήδύνατο νά προκύψη. Αλλά σήμεραν, έτε πλησιάζει σχεδόν νά συμπληρωθῇ έτος άπό τής διοργανώσεως της, ότι ή γιγαντιαία άποτυχία δέν είνε πλέον δυνατόν ν' άποκρυβῇ και ότι επήλθεν άποτέλεσμα άκριβώς αντίθετον του επιδιωχομένου, ή είλικρίνεια δέν είνε δυνατόν νά συγκρατηθῇ επί πλέον.

Η κρίσις κατέφερε τό τελευταϊον κτύπημα, ή πολυθρύλλητος κρίσις, ή προσδοκωμένη όσον και ή έσχάτη κρίσις του Σωτήρος παρ' των πιστών και έσκει ως αύτή άναβαλλομένη. Έξελέγησαν κριταί άπό τάς δώδεκα φυλάς του Ισραήλ· τινών έξ αύτών ή άρμοδιότης ήτο λίαν προβληματική και άλλων αύτόχρομα άστεία. Ούτως, έν παραδείγματι, εις των κριτών του καλλιτεχνικού τμήματος ξένος παρεπιδημών τυχαίως άπό τινων ήμερών εις τήν πόλιν προσεκλήθη νά δικάσῃ ως είδήμων· «διότι ο πατήρ του είχε πινακοθήκη»!! Τέλος ή άπόφασις των κριτών δημοσιευθείσα κατέλαβε πολλάς σελίδας τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως — ή μόνη περίστασις καθ' ην επέκράτησεν άληθής άρμοδιότης, διότι εις αύτήν, όπως εις τούς διορισμούς τής κυβερνήσεως έκυριάρχει τό ρουσφέτι. Έβραβεύθησαν πολλοί και ήδίκηθησαν περισσότεροι. Ο κ. Συγγρός, προς παρηγορίαν, διότι δέν έλαβε μέχρι τουδε τόν

Μεγαλόσταυρον, έβραβεύθη διά χρυσοῦ μεταλλίου εις τήν ζωοτεχνίαν, ένῳ ήδύνατο νά βραβευθῇ εις τήν έπιπλοτεχνίαν, διότι κατασκευάζει... τραπέζας. Αλλά και αύτά τά άπονεμηθέντα βραβεΐα ήσαν άνύπαρκτα, υποθετικά, ιδεώδη. Ο Πάπας τουλάχιστον, έτε άπονέμει τούς ιδεώδεις και άνυπάρχτους τίτλους των έπισκόπων in partibus, παρέχει και έν σημεϊον, έν άντικείμενον, μίαν περιγαμηνήν, κ' τι τι δηλωτικόν τέλος πάντων του φαντασιώδους δώρου. Οι νεώτεροι Όλύμπιοι βραβεύουν χωρίς βραβεϊών. Και οι ταλαίπωροι έκθέται οι εργασθέντες διά νά προετοιμάσωσι τά εκθέματα των βυκαλιζόμενοι υπό τόσων έλπίδων, οι κοπιάσαντες διά τήν άποστολήν των, οι άναμεινάντες έναγωνίως τήν σοφήν άπόφασιν προς ένθάρρυνσιν, οι άπογοητευθέντες μετ' τήν έκβασιν, δέν έχουσι καν τήν γλίσχρον παρηγορίαν ενός μεταλλίου και ο Ίψιστος οΐδε πόσον θ' άναμεινώσι και πόσα θα υποστώσιν έως νά λάβωσιν όπισω τά εκθέματα των!

Τώρα έννοώ τήν σημασίαν και τό άλλος, όπερ περιεκλείετο εις μίαν φράσιν τήν όποιαν ήκουσα μι' των ήμερων τούτων, ένῳ διηρχόμην τήν έσπέραν όδόν τινα. Εφίλονείκει έν άνδρόγυνον — σύνηθες πρῶγμα — και ή φωνή του συζύγου ώργισμένου τίς οΐδε διά ποϊον βαρύ παράπτωμα ήπειλει τήν σύζυγον. Αύτή τόν καθιέκτευε και έλεγε θρηνωδώς.

— Μή με έκθέσης!.. σε παρακχλώ μή με έκθέσης!

Ηδυνάμην νά υποθέσω, ότι ή κοινή αύτη φράσις έλέγετο προς άποτροπήν του έκ τής δημοσιότητος σκανδαλου· άλλ' έπειτα έσυλλογίσθην μετ' ρίγους, ότι ο άπάνθρωπος έκείνος έσκόπευεν ίσως νά πέμψῃ προς τιμωρίαν τήν ταλαίπωρον γυναικα... εις τήν Έκθεσιν των Όλυμπίων!

Ηρώδης ο Αττιεύς

ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΑΤΡΑΣ

Τ' εϊν' τό κακόν ποῦ γίνεται στής Πάτρας τό λιμέρι,
και μπουμπουνίζουν μάσκουλα, κι' άνάβουν πυροφάντα;
Μήν εκατέθηκε Τουρκιά μ' άμέτρητο άσκέρι,
μή φυλλοξέρα φάνηκε στα πατρινά μπουστάντα;
Μήτε Τουρκιά εφάνηκε και μήτε φυλλοξέρα,
μονάχα κάνουν εκλογαίς στην Πάτρα ίσα πέρα...

Ο Κορτογούρης βάλθηκε τόν Πετμεζά νά φάη,
και βγάινει μι' τρανή φωνή, όσαν τρομππομαρτίνα,
“Οποιος, λεβέντες Πατρινοί, άπ' άλλους σας πεινάει,
έμένα, στο ποδάρι του, ας στείλῃ στην Αθήνα...
Τόσο καιρό μάς φάγανε τά δάνεια κ' οι φόροι,
πρέπει κ' έμεϊς, μωρέ παιδιά, νά φάμε, με τό ζόρι...

Τά λόγια του άνάβουνε παντοῦ φωτιά και λαῖρα
κι' αρχίζουτε οι Πατρινοί νά ρίχνουτε σφαιρίδια!
γεμίζουτε τήν κάλπη του με μι'ς άπό τά μαῖτρα,
φωνάζοντας—μᾶς τά ξανά... τά ίδια και τά ίδια...
Πιάνει σέ λίγ' ο Πετμεζάς για τή Βουλῆ τό δρόμο,
με χίλιους δυό συντρόφους του και με τόν Οϊκονόμο...

De-Coke

